

Inskränkningarna i upphovsrätten SOU 2024:4

Presentation på SFU, den 25 januari 2024

Foto: [istockphoto.com/jjoo64](https://www.istockphoto.com/jjoo64)

Utredningen om upphovsrättens inskränkningar

I. Bakgrund och utredningens uppdrag och arbete

Övergripande bakgrund

Bestämmelserna om inskränkningar i upphovsrättslagen

- Upphovsrättslagen trädde i kraft 1961
- Moderniserades 1993 (prop. 1992/93:214)
- Omfattande översyn vid genomförandet av infocodirektivet (prop. 2004/05:110)
- Viss översyn därefter (bl.a. genomförande av Marrakechfördraget och direktivet om herrelösa verk)
- Språklig översyn 2011, ledde inte till lagstiftning (SOU 2011:32)
- Vissa nya inskränkningar i genomförandet av DSM-direktivet

- Samtidig utveckling på området genom rättspraxis från EU-domstolen och nationella domstolar

Inskränkningarna i upphovsrättslagen

URL	Beskrivning
11 a §	Tillfälliga exemplar
12 §	Privatkopiering
13 §	Återgivning av verk vid undervisning
14 §	Upptagningar av egna framföranden för undervisning
15 §	Samlingsverk för undervisning
15 a §	Text- och datautvinning
15 b §	Text- och datautvinning för forskningsändamål
16 §	Framställning och spridning av exemplar inom kulturarvsinstitutioner
16 a §	Användning av herrelösa verk
16 e §	Användning av verk som ingår i kulturarvsinstitutioners samlingar men inte finns i handeln
17 §	Framställning av exemplar m.m. till personer med funktionsnedsättning
17 a §	Framställning av exemplar m.m. till personer med funktionsnedsättning
17 e §	Framställning av exemplar m.m. till personer med funktionsnedsättning

URL	Beskrivning
19 §	Spridning av exemplar
20 §	Visning av exemplar
20 a §	Konstverk som ingår i en film, ett televisionsprogram eller en bild
21 §	Offentliga framföranden
22 §	Citat
23 § 1	Återgivning av konstverk och byggnader – vetenskaplig framställning
23 § 2	Återgivning av konstverk och byggnader – kritisk framställning
23 § 3	Återgivning av konstverk och byggnader – dagshändelse
24 § 1	Återgivning av konstverk och byggnader – panorama
24 § 2	Återgivning av konstverk och byggnader – annonsera utställning och försäljning
24 § 3	Återgivning av konstverk och byggnader – ingår i samling/katalog
24 § 2 st	Återgivning av konstverk och byggnader – byggnader

URL	Beskrivning
25 §	Information om dagshändelser genom ljudradio och television m.m.
25 a §	Information om dagshändelser genom ljudradio och television m.m.
26 §	Offentliga debatter, allmänna handlingar m.m.
26 a §	Offentliga debatter, allmänna handlingar m.m.
26 b §	Offentliga debatter, allmänna handlingar m.m.
26 c §	Ändringar av byggnader och bruksföremål
26 e §	Särskilda bestämmelser om radio och tv
26 g §	Särskilda bestämmelser om datorprogram m.m.
26 h §	Särskilda bestämmelser om datorprogram m.m.
47 §	Användning av ljudupptagningar för offentligt framförande m.m.
48 a §	Radio- och tv-företag
52 p §	Användarnas rätt att tillgängliggöra material

Utredningsuppdraget

Uppdraget i korthet

- Fullständig översyn av upphovsrättslagens bestämmelser om inskränkningar
  - Fem frågor ska särskilt uppmärksammas
    1. Trestegsregeln
    2. Användning av verk för karikatyrer, parodier och pastischer
    3. Återgivande av konstverk på offentlig plats (panoramafrihet)
    4. Användning av verk i samband med nyhetsrapportering
    5. Namn- och källangivelse
  - Åstadkomma tydligare och modernare regelverk
  - Föreslå de författningsändringar som behövs

Utredningens arbete

- Särskild utredare, utredningssekreterare, två sakkunniga och 13 experter
  - Tagit namnet **Utredningen om upphovsrättens inskränkningar**
  - Kommittédirektiv beslutade den 21 juli 2022
  - Slutredovisades den 19 januari 2024
-
- Tio utredningssammanträden varav ett arbetsinternat
  - Möten med olika aktörer
  - Kontakter med experterna
  - Kontakter med nordiska grannländer

II. Utredningens förslag

1. Namn- och källangivelse

Utredningsdirektiven

Utredaren ska

- ta ställning till om bestämmelserna om namn- och källangivelse ska ändras.

Upphovsrättslagen

3 § första stycket

Då exemplar av ett verk framställs eller verket göres tillgängligt för allmänheten, skall upphovsmannen angivas i den omfattning och på det sätt god sed kräver.

11 §

Bestämmelserna i detta kapitel medför inga inskränkningar i upphovsmannens rätt enligt 3 § utöver dem som följer av 26 c §.

När ett verk återges offentligt med stöd av detta kapitel skall källan anges i den omfattning och på det sätt som god sed kräver samt får verket inte ändras i större utsträckning än användningen kräver.

EU-direktiv

Exempel från infosocdirektivet

Medlemsstaterna får föreskriva inskränkningar i upphovsrätten för

- Artikel 5.3 a** Användning uteslutande i illustrativt syfte inom undervisning eller vetenskaplig forskning, i den utsträckning som är motiverad med hänsyn till det icke-kommersiella syfte som skall uppnås, förutsatt att källan, inbegripet upphovsmannens namn, anges, om inte detta visar sig vara omöjligt.
- Artikel 5.3 c** Mångfaldigande av pressen, överföring till allmänheten eller tillgängliggörande av utgivna artiklar om aktuella ekonomiska, politiska eller religiösa ämnen eller av verk eller andra alster av liknande slag i radio- eller televisionssändningar om sådan användning inte är förenad med uttryckliga förbehåll och förutsatt att källan, inbegripet upphovsmannens namn, anges, eller användning av verk eller andra alster i samband med nyhetsrapportering, i den utsträckning som är motiverad med hänsyn till informationssyftet och förutsatt att källan, inbegripet upphovsmannens namn, anges, om inte detta visar sig vara omöjligt.

Utredningens förslag

- Reglerna om namn- och källangivelse i upphovsrättslagen förtydligas samtidigt som de anpassas för att bättre återspegla EU-rättens krav.
  - Kravet på namnangivelse som en del av den ideella rätten förtydligas. Upphovsmannens namn ska anges om det inte är praktiskt eller tekniskt omöjligt eller oförenligt med god sed.
  - Det generella kravet på källangivelse vid användning med stöd av inskränkningar tas bort. I stället införs krav på källangivelse i de enskilda inskränkingsbestämmelser där ett sådant krav bör gälla.

Utredningens förslag – namn- och källa

URL	Beskrivning
13 §	Återgivning av verk vid undervisning
14 §	Upptagningar av egna framföranden för undervisning
15 §	Samlingsverk för undervisning
16 a §	Användning av herrelösa verk
16 e §	Användning av verk som ingår i kulturarvsinstitutioners samlingar men inte finns i handeln
17 a §	Framställning av exemplar m.m. till personer med funktionsnedsättning
17 e §	Framställning av exemplar m.m. till personer med funktionsnedsättning

URL	Beskrivning
20 §	Visning av exemplar
22 §	Citat
23 § 1	Återgivning av konstverk och byggnader – vetenskaplig framställning
23 § 2	Återgivning av konstverk och byggnader – kritisk framställning
23 § 3	Återgivning av konstverk och byggnader – dagshändelse
24 § 2	Återgivning av konstverk och byggnader – annonsera utställning och försäljning
24 § 3	Återgivning av konstverk och byggnader – ingår i samling/katalog

URL	Beskrivning
25 §	Information om dagshändelser genom ljudradio och television m.m.
26 §	Offentliga debatter, allmänna handlingar m.m.
48 a §	Radio- och tv-företag

Utformning av föreslagen lagtext

3 § första stycket

När exemplar av ett verk framställs eller verket görs tillgängligt för allmänheten ska upphovsmannen anges, om det inte är praktiskt eller tekniskt omöjligt eller oförenligt med god sed.

13 § första stycket

Lärare och elever vid utbildningsanstalter får i illustrativt syfte återge verk i samband med undervisning. Vid undervisning på distans får verk återges endast i en säker elektronisk miljö. När verk återges ska källa inbegripet upphovsmannens namn anges, om det inte är omöjligt.

2. Trestegsregeln

Utredningsdirektiven

Utredaren ska

- ta ställning till om en uttrycklig reglering, motsvarande trestegsregeln, ska föras in i upphovsrättslagen.

EU-direktiv

Infosocdirektivet

Artikel 5.5 De undantag och inskränkningar som föreskrivs i punkterna 1, 2, 3 och 4 ^[1] får endast tillämpas i vissa särskilda fall som ^[2] inte strider mot det normala utnyttjandet av verket eller annat alster och ^[3] inte oskäligt inkräftar på rättsinnehavarnas legitima intressen.

Utredningens förslag

- En bestämmelse motsvarande trestegsregeln införs i 2 kap. upphovsrättslagen. Den innebär dels en legalitetsregel, dels en tolkningsregel.
  - Dels anges att i de särskilda fall som föreskrivs i kapitlet får användning av verk ske utan tillstånd från upphovsmannen.
  - Dels som en tolkningsregel.

Utformning av föreslagen lagtext

11 § första stycket

I de särskilda fall som föreskrivs i detta kapitel får användning av verk ske utan tillstånd från upphovsmannen (inskränkningar i ensamrätten). Vid tillämpningen av en sådan bestämmelse ska hänsyn tas till att inskränkningen inte får strida mot det normala utnyttjandet av verket eller oskäligt inkräkta på upphovsmannens legitima intressen.

3. Återgivning av konst på offentlig plats (panorama)

Utredningsdirektiven

Utredaren ska

- ta ställning till hur bestämmelserna om återgivning av konstverk som är placerade på eller vid allmän plats utomhus framöver ska utformas.

Upphovsrättslagen

24 § första stycket

Konstverk får avbildas

1. om de stadigvarande är placerade på eller vid allmän plats utomhus,
2. om syftet är att annonsera en utställning eller försäljning av konstverken, men endast i den utsträckning som behövs för att främja utställningen eller försäljningen, eller
3. om de ingår i en samling, i kataloger, dock inte i digital form.

EU-direktiv

Infosocdirektivet

Medlemsstaterna får föreskriva inskränkningar i upphovsrätten för

Artikel 5.3 h

Användning av verk, till exempel arkitektoniska verk eller skulpturer, avsedda att vara stadigvarande placerade på allmän plats.

NJA 2016 s. 212 ("Wikimedia")

Högsta domstolens avgörande:

HD förklarar att bestämmelsen i 24 § första stycket 1 upphovsrättslagen, där inskränkningen i upphovsmannens ensamrätt är begränsad till avbildningar, inte ger Wikimedia rätt att från sin databas med fotografier av konstverk, stadigvarande placerade på eller vid allmän plats utomhus, överföra verken via internet till allmänheten. Huruvida förfogandet sker i kommersiellt syfte saknar betydelse.

Utredningens förslag

- Rätten till användning utvidgas
  - Rätten att återge konst i det offentliga rummet utvidgas till att omfatta alla typer av verk och förfoganden (utom exemplarframställning i tredimensionell form).
  - Det ska vara fritt att återge konst på offentlig plats genom att bland annat teckna, måla, fota samt göra återgivningarna tillgängliga på sociala medier.
  - Gäller offentlig plats, vilket omfattar fler platser än i dag, till exempel tunnlar.
- Inskränkningen begränsas för användning där verk exploateras ekonomiskt
  - inte tillåtet att använda en framställning där verket utgör ett centralt motiv, om användningen sker i förvärvssyfte

Utformning av föreslagen lagtext

22 a §

Var och en får återge konstverk och andra verk som stadigvarande är placerade på eller vid offentlig plats. En framställning där det återgivna verket utgör ett centralt motiv får inte användas i förvärvssyfte.

[...]

Exemplarframställning med stöd av denna paragraf får inte ske i tredimensionell form.

4. Nyhetsrapportering

Utredningsdirektiven

Utredaren ska

- ta ställning till hur möjligheterna att i samband med nyhetsrapportering använda upphovsrättsligt skyddade prestationer framöver ska säkerställas.

Upphovsrättslagen

23 § första stycket

Offentliggjorda konstverk får återges

1. i anslutning till texten i en vetenskaplig framställning som inte framställts i förvärvssyfte,
2. i anslutning till texten i en kritisk framställning, dock inte i digital form och
3. i en tidning eller tidskrift i samband med en redogörelse för en dagshändelse, dock inte om verket har skapats för att återges i en sådan publikation.

25 §

Verk som syns eller hörs under en dagshändelse får återges vid information om dagshändelsen genom ljudradio, television, direkt överföring eller film. Verken får dock återges endast i den omfattning som motiveras av informationssyftet.

EU-direktiv

Infosocdirektivet

Medlemsstaterna får föreskriva inskränkningar i upphovsrätten för

Artikel 5.3 c [...] användning av verk eller andra alster i samband med nyhetsrapportering, i den utsträckning som är motiverad med hänsyn till informationssyftet och förutsatt att källan, inbegripet upphovsmannens namn, anges, om inte detta visar sig vara omöjligt.

Utredningens förslag

- Nuvarande reglering ersätts av en ny paragraf om användning av skyddade verk i samband med nyhetsrapportering.
  - Tillåter återgivning av verk i samband med nyhetsrapportering i den utsträckning som motiveras av informationssyftet.
  - Möjliggör avvägning mellan upphovsmannens ensamrätt till ett visst verk och det press- och yttrandefrihetsrättsliga intresset att använda verket.
  - Krav att källa inbegripet upphovsrättsmannens namn ska anges, om det inte är omöjligt.

Utformning av föreslagen lagtext

25 §

I samband med nyhetsrapportering får verk, utom datorprogram, återges i den utsträckning som motiveras av informationssyftet. När verk återges ska källa inbegripet upphovsmannens namn anges, om det inte är omöjligt.

5. Karikatyrrer, parodier och pastischer

Utredningsdirektiven

Utredaren ska

- ta ställning till hur en generell bestämmelse som ger utrymme att använda verk i karikatyr-, parodi- eller pastischsyfte ska utformas.

EU-direktiv

Infosocdirektivet

Medlemsstaterna får föreskriva inskränkningar i upphovsrätten för

Artikel 5.3 k Användning i karikatyr-, parodi- eller pastischsyfte.

DSM-direktivet

Artikel 17.7 [...]

Medlemsstaterna ska säkerställa att alla användare i varje medlemsstat kan förlita sig på följande befintliga undantag eller inskränkningar när de laddar upp och tillgängliggör innehåll som genererats av användare på onlinetjänster för delning av innehåll:

- a) citat, kritik, recensioner,
- b) användning i karikatyr-, parodi- eller pastischsyfte.

Upphovsrättslagen

4 § andra stycket

Har någon i fri anslutning till ett verk åstadkommit ett nytt och självständigt verk, är hans upphovsrätt ej beroende av rätten till originalverket.

52 p §

En användare får, trots 2 §, tillgängliggöra verk för citat, kritik och recensioner och i karikatyr-, parodi- eller pastischsyfte på en tjänst som avses i 52 i §.

Bestämmelserna i 11 § andra stycket ska tillämpas i sådana fall.

Användaren har också rätt att, utan hinder av åtgärder som tjänsteleverantören vidtar enligt 52 i §, tillgängliggöra innehåll som inte medför intrång i upphovsrätt på tjänsten.

Tjänsteleverantören ska i sina användarvillkor informera användarna om deras rätt enligt denna paragraf

Utredningens förslag

- En ny inskränkning för användning av verk i karikatyr-, parodi- eller pastischsyfte införs i upphovsrättslagen.
  - Ger var och en rätt att använda alla typer av verk, utom datorprogram, i den utsträckning som motiveras av ett sådant syfte.
  - Inskränkningen ska även tillämpas på de till upphovsrätten närstående rättigheterna med undantag för databaser.
  - Generell inskränkning, gäller även vid tillgängliggörande av material på en onlinetjänst för delning av innehåll.
- Det införs en ny bestämmelsen om nya och självständiga verk som skapas i fri anslutning till ett annat verk.

Utformning av föreslagen lagtext

24 a §

Var och en får återge verk, utom datorprogram, i karikatyr-, parodi- eller pastischsyfte i den utsträckning som motiveras av syftet.

4 § andra stycket

Upphovsrätten hindrar inte att någon med utgångspunkt i ett verk skapar ett nytt och självständigt verk vars upphovsrätt är oberoende av rätten till originalverket.

6. Övriga förslag

Utredningsdirektiven

Utredaren ska

- göra en fullständig översyn av upphovsrättslagens bestämmelser om inskränkningar och föreslå de ändringar som bedöms nödvändiga och lämpliga, och
- lämna förslag på nödvändiga författningsändringar

Utredningsdirektiven

Övergripande frågeställningar

- Behöver inskränkningarna anpassas närmare till EU-rätten?
- Behöver inskränkningarna anpassas efter den tekniska utvecklingen?
  - Har inskränkningarna blivit alltför omfattande?
  - Har legitima behov tillkommit?
  - Fyller samtliga inskränkningar fortfarande ett konkret behov?
- Hur ska rättighetshavares respektive enskildas och allmännas intressen balanseras?
- Hur ska frågan om verk ska vara offentliggjorda hanteras?

Inskränkningarna i upphovsrättslagen

URL	Beskrivning
11 a §	Tillfälliga exemplar
12 §	Privatkopiering
13 §	Återgivning av verk vid undervisning
14 §	Upptagningar av egna framföranden för undervisning
15 §	Samlingsverk för undervisning
15 a §	Text- och datautvinning
15 b §	Text- och datautvinning för forskningsändamål
16 §	Framställning och spridning av exemplar inom kulturarvsinstitutioner
16 a §	Användning av herrelösa verk
16 e §	Användning av verk som ingår i kulturarvsinstitutioners samlingar men inte finns i handeln
17 §	Framställning av exemplar m.m. till personer med funktionsnedsättning
17 a §	Framställning av exemplar m.m. till personer med funktionsnedsättning
17 e §	Framställning av exemplar m.m. till personer med funktionsnedsättning

URL	Beskrivning
19 §	Spridning av exemplar
20 §	Visning av exemplar
20 a §	Konstverk som ingår i en film, ett televisionsprogram eller en bild
21 §	Offentliga framföranden
22 §	Citat
23 § 1	Återgivning av konstverk och byggnader – vetenskaplig framställning
23 § 2	Återgivning av konstverk och byggnader – kritisk framställning
23 § 3	Återgivning av konstverk och byggnader – dagshändelse
24 § 1	Återgivning av konstverk och byggnader – panorama
24 § 2	Återgivning av konstverk och byggnader – annonsera utställning och försäljning
24 § 3	Återgivning av konstverk och byggnader – ingår i samling/katalog
24 § 2 st	Återgivning av konstverk och byggnader – byggnader

URL	Beskrivning
25 §	Information om dagshändelser genom ljudradio och television m.m.
25 a §	Information om dagshändelser genom ljudradio och television m.m.
26 §	Offentliga debatter, allmänna handlingar m.m.
26 a §	Offentliga debatter, allmänna handlingar m.m.
26 b §	Offentliga debatter, allmänna handlingar m.m.
26 c §	Ändringar av byggnader och bruksföremål
26 e §	Särskilda bestämmelser om radio och tv
26 g §	Särskilda bestämmelser om datorprogram m.m.
26 h §	Särskilda bestämmelser om datorprogram m.m.
47 §	Användning av ljudupptagningar för offentligt framförande m.m.
48 a §	Radio- och tv-företag
52 p §	Användarnas rätt att tillgängliggöra material

Utredningens förslag - ändringar i:

URL	Beskrivning
11 a §	Tillfälliga exemplar
13 §	Återgivning av verk vid undervisning
14 §	Upptagningar av egna framföranden för undervisning
15 §	Samlingsverk för undervisning
16 §	Framställning och spridning av exemplar inom kulturarvsinstitutioner
16 a §	Användning av herrelösa verk
16 e §	Användning av verk som ingår i kulturarvsinstitutioners samlingar men inte finns i handeln
17 a §	Framställning av exemplar m.m. till personer med funktionsnedsättning
17 e §	Framställning av exemplar m.m. till personer med funktionsnedsättning

URL	Beskrivning
19 §	Spridning av exemplar
20 §	Visning av exemplar
21 §	Offentliga framföranden
22 §	Citat
23 § 1	Återgivning av konstverk och byggnader – vetenskaplig framställning
23 § 2	Återgivning av konstverk och byggnader – kritisk framställning
23 § 3	Återgivning av konstverk och byggnader – dagshändelse
24 § 1	Återgivning av konstverk och byggnader – panorama
24 § 2	Återgivning av konstverk och byggnader – annonsera utställning och försäljning
24 § 3	Återgivning av konstverk och byggnader – ingår i samling/katalog
24 § 2 st	Återgivning av konstverk och byggnader – byggnader

URL	Beskrivning
25 §	Information om dagshändelser genom ljudradio och television m.m.
26 §	Offentliga debatter, allmänna handlingar m.m.
26 a §	Offentliga debatter, allmänna handlingar m.m.
26 b §	Offentliga debatter, allmänna handlingar m.m.
47 §	Användning av ljudupptagningar för offentligt framförande m.m.
48 a §	Radio- och tv-företag
52 p §	Användarnas rätt att tillgängliggöra material

Utredningens förslag: kulturarvsinstitutioners användning

URL	Beskrivning
16 §	Framställning och spridning av exemplar m.m. inom kulturarvsinstitutioner

- Inskränkningarna som möjliggör att vissa kulturarvsinstitutioner framställer exemplar för kompletterings- eller forskningsändamål m.m. utvidgas till att omfatta museer och bibliotek som är tillgängliga för allmänheten och drivs utan vinstintresse.
- Ny inskränkning för framställning av exemplar för förvaltning, organisering och annat internt bruk som påkallas av underhåll av verk.
- Att användning inte får ske i förvärvssyfte framgår av lagtexten.

Utredningens förslag: offentligt framförande

URL	Beskrivning
16 f §	Användning av verk i kulturarvsinstitutioners samlingar i forskningssyfte eller för privata studier
21 §	Offentliga framföranden
26 b §	Offentliga aktörers rätt att framföra filmverk och sceniska verk

- Inskränkningen som ger vissa institutioner rätt att tillgängliggöra verk i sina samlingar flyttas till en ny 16 f § och omarbetas.
- Inskränkningen som ger riksdagen samt statliga och kommunala myndigheter rätt att offentligt framföra filmverk och sceniska verk, flyttas till en ny 26 b § och justeras språkligt.
- I övrigt kvarstår inskränkningarna för offentligt framförande i 21 §

Utredningens förslag: användning i offentliga verksamheter m.m.

URL	Beskrivning
25 b §	Allmänna handlingar, allmän/nationell säkerhet, pliktexemplar
25 c §	Korrekt genomförande av ett förfarande (tidigare rättsvårdens intresse i 26 b §)
25 d §	Inkommet till myndigheter m.m. (tidigare 26 § p. 1–2)
25 e §	Offentliga debatter och utfrågningar (tidigare 26 § p. 3–4)
26 §	Återgivning av verk m.m. upprättade hos myndighet (tidigare 26 a § första stycket)
26 a §	Återgivning av andra handlingar hos myndigheter (tidigare 26 a § andra stycket)

- Utvidgad och ändrad upplysningsbestämmelse: allmänna handlingar, nationell och allmän säkerhet samt leverans av pliktexemplar (25 b §).
- Omarbetad inskränkning för användning i rättsvårdens intresse: användning för att säkerställa genomförandet av ett administrativt eller rättsligt förfarande (25 c §).
- Bestämmelserna om det som inkommer till eller upprättas av myndighet m.m. anpassas till EU-rätten och arbetas om språkligt och strukturellt (25 d–26 a §§).

7. Ny inskränkning för forskning

Utredningens förslag

- En ny paragraf införs för användning av verk i vetenskaplig forskning.
  - Forskningsorganisationer och kulturarvsinstitutioner får rätt att göra verk tillgängliga på vissa sätt:
    1. för forskningsändamål till deltagare i ett vetenskapligt forskningsprojekt som forskningsorganisationen eller kulturarvsinstitutionen också ingår i,
    2. för verifiering och granskning av resultatet av vetenskaplig forskning som dessa användare har utfört.
  - Rätt att framställa exemplar för att kunna tillgängliggöra verk för avsedda syften.
  - Inskränkningen ska gälla även i förhållande till de till upphovsrätten närstående rättigheterna.
  - Vissa begränsningar för att säkerställa att användningen inte sker på ett för ingripande vis. Krav på namn- och källangivelse.

Utformning av föreslagen lagtext

15 d § Forskningsorganisationer och kulturarvsinstitutioner får tillgängliggöra verk som de har lovlig tillgång till, dock inte datorprogram, om det sker

1. för forskningsändamål till deltagare i ett vetenskapligt forskningsprojekt som forskningsorganisationen eller kulturarvsinstitutionen också ingår i, eller
2. för verifiering och granskning av resultatet av vetenskaplig forskning som forskningsorganisationen eller kulturarvsinstitutionen har utfört.

Forskningsorganisationer och kulturarvsinstitutioner får framställa exemplar av verk för att tillgängliggöra dem enligt denna paragraf. Exemplaren får inte behållas längre än vad som är nödvändigt för ändamålet och får inte användas för andra ändamål. Exemplaren ska lagras och tillgängliggöras på ett sätt som hindrar obehörig användning.

Tillgängliggörande och exemplarframställning enligt första och andra stycket får ske i den utsträckning som motiveras av de icke-kommersiella syften som anges i första stycket 1 och 2. När verk tillgängliggörs ska källa inbegripet upphovsmannens namn anges, om det inte är omöjligt.

8. Konsekvenser och tidpunkt för ikraftträdande

Kontaktuppgifter

Anders Dereborg

anders.dereborg@dom.se

Clara Cederberg

clara.cederberg@regeringskansliet.se

Telefon +46 8 405 15 36

Mobil +46 76 114 79 10